

Kivimantsi Oy
Kalevalantie 50 A 6
82900 ILOMANTSI

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Ruska

Hakija Kivimantsi Oy
ILOMANTSI

Yhteystiedot:
Kalevalantie 50 A 6
82900 ILOMANTSI

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta haetaan viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 9.12.2005 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Työ- ja elinkeinoministeriö on käsitellyt hakemuksen ja hylännyt hakemuksen 5.12.2006 antamallaan päätöksellä. Hakija valitti päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jonka päätöksellä 15.12.2008 asia on tullut uudelleen käsiteltäväksi.

Hakijan toimittama lausunto korkeimpaan hallinto-oikeuteen selvitti hakemusasiakirjoista ensimmäisellä käsittelykerralla puuttuneita tietoja.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 23.10.2006; 5.12.2008.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 15.11.2006 esteettömyystodistus, kartta, kaupparekisteriote, tutkimussuunnitelma, maanomistajien ja rajanaapureiden yhteystiedot sekä otaksunta kaivoskivennäisistä
- 8.1.2009 Natura-lisäselvitys

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Ilomantsi (146)

KaivNro 8727/1; valtausalueen nimi: Ruska

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
146-893-1-9	Ilomantsin valtionmaa	Valtion metsämaat	56,00
		Yhteensä ha	56,00

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Valtausalue sijaitsee Suomen ja Venäjän rajavyöhykkeellä. Kaivoslain 6 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa rajavyöhykkeellä ilman valtioneuvoston lupaa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyysi valtioneuvoston lausunnon asiasta 13.6.2012 lähetetyllä kirjeellä. Rajavartiolaitoksen esikunta toimitti asiasta lausunnon 25.7.2012 (liite 2).

Valtausalue sijaitsee Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Koitajoen suojelualueen (FIO700043) läheisyydessä.

Esteettömyystodistus

Hakemusasiakirjoissa on toimitettu todistus, jossa todetaan, että haetulla alueella ei ole kaivoslain 6 §:n mukaisia valtauksen esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: kvartsi, titaani.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitettulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 8727/1 Ruska

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Päätöksen julkaiseminen sanomalehdessä on katsottu tarpeettomaksi, koska asianosaiset saavat tiedon kirjeitse.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Kuopion hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Niklas Vartiainen
lupakäsittelijä

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana kaivoslain 55 §:n mukaista julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Alueella on suoritettu tutkimuksia, joiden yhteydessä otetuista lohkenäytteistä on suoritettu petrografisia tutkimuksia (Tampereen teknillinen yliopisto). Osassa tutkituista näytteistä on löydetty huomattavia ilmeniittipitoisuuksia, minkä perusteella kallioperässä esiintyy tiitaania.

Alueelta on löydetty myös korukvartsia, jota on tutkittu ja analysoitu (Geologian tutkimuskeskus). Analyysitulosten mukaan tutkittu kivi täyttää korukivelle asetettavat vaatimukset.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Tutkimusten vaiheet:

Tutkimukset jakaantuvat kahteen eri vaiheeseen, joista vaihe 1 edustaa maastotutkimusta ja vaihe 2 – riippuen vaiheen 1 tutkimustuloksista – tähtää pidemmälle.

Vaihe 1

- Tutkimusalueen kartoitustyöt, tutkimuslinjojen määrittely, mittaaminen ja maastoon merkitseminen;
- Geofysikaaliset mittaukset parhaiden alueiden löytämiseksi sekä pienoiskairanäytteitä eri paljastumista sekä kairanäytteiden alkuaineanalyysit silmämääräisesti kiinnostavista kohdista;
- Koekairaukset lupaavimmilla kohteilla 500 m;
- Tulosten arviointi ja kairausnäytteiden alkuaineanalyysit.

Vaihe 2

- Koelouhintia;
- Koerikastus;
- Koetulosten analysointi, laatuarviot, tuotantokelpoisuuden arviointi ja tuotantokustannusten arviointi.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Ilomantsin kunta

päättää lausuntoaan, että

1. alueella ei ole kaivoslain 6 § mukaisen valtauksen esteitä.
2. valtaushakemuksessa sanottu valtausalue sijaitsee mustakivialueella, jossa hakijayhtiöllä on louhintatoimintaa.
3. valtausalueen mustakiviesiintymästä ovat kiinnostuneet muutkin yrittäjät. Kaivoslain mukaisella tutkimustoiminnalla ei saa estää tai vaarantaa maa-aineslain mukaista louhintaa tai mustakiviesiintymän jatkotutkimuksia ja koelouhintaa.
4. kohtaan 3 viitaten, on tarkoituksenmukaista, että valtausalueen malminetsintä rajattaisiin tarkemmin niille alueille, missä malmia otaksutaan olevan ja valtausaika olisi suhteellisen lyhyt.

Pohjois-Karjalan ympäristökeskus (nyk. Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

toteaa, että valtausalue ei sijaitse:

- Natura 2000-verkoston alueella;
- luonnonsuojelualueella;
- perusteilla olevalla luonnonsuojelualueella;
- suojeluohjelma-alueella;
- muulla suojelualueella.

Haetulla valtausalueella ei ole tiedossa olevia:

- suojeltuja luontotyyppejä;
- suojeltujen eliölajien esiintymiä.

Valtausalue ei sijaitse:

- pohjavesialueella, eikä alueella ole vesilain (264/1964) nojalla annettuja suoja-
aluemääräyksiä.

Valtausalue sijaitsee noin 500 metrin päässä Koitajoen Natura 2000-alueesta. Pohjois-Karjalan ympäristökeskus edellyttää, että ennen varsinaista tutkimustoiminnan aloittamista ympäristökeskukselle toimitetaan yksityiskohtainen selvitys suunnitelluista malminetsintätutkimuksista, koelouhinnasta ja koerikastuksesta mahdollista Natura-arviointia ja ympäristölupamenettelyä varten.

Sisäministeriö, Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen osalta todetaan, että valtaushakemuksen mukaiselle toiminnalle ei ole estettä.

Valtauksen lupaehtoissa on syytä huomioida, ettei valtausalueella tapahtuva toiminta saa rikkoa Suomen ja Venäjän välillä sovittua Rajajärjestyssopimusta (SopS 32/1960). Toiminnassa on huomioitava myös Rajavartiolain (578/2005) rajavyöhykettä koskevat säännökset. Näiden mukaisesti maa- ja kiviainesten ottaminen ja mineraalien etsiminen 20 m lähempänä ns. rajaviivaa on luvanvaraista toimintaa ml. liikkuminen ja oleskelu rajavyöhykkeellä. Raja-

vyöhykelupaan voidaan sisällyttää rajajärjestyksen ja rajaturvallisuuden kannalta välttämättömiä ehtoja.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Metsähallitus

Metsähallitus on varannut hakemuksen kohteena olevan alueen rakennuskiven louhimiseen. Rakennuskiviesiintymän tutkimiseen on käytetty eri toimijoiden voimavaroja jo aiemmin. Metsähallitus on myöntänyt yhdelle yritykselle (hakija) rakennuskiven käyttöoikeuden. Kahdelle muulle yritykselle on myönnetty rakennuskiven tutkimuslupa.

Pidämme tärkeänä, että mahdollinen valtausoikeus ei saa haitata tai rajoittaa rakennuskiven hyödyntämistä alueelta eikä vaarantaa yritysten tekemiä investointeja. Esitämme, mikäli muut ehdot valtausoikeuden myöntämiselle täyttyisivät, että valtausoikeus myönnetään yhden vuoden ajaksi ja rakennuskiven hyödyntämismahdollisuus kirjataan asiakirjaan. Kyse on myös yritysten tasavertaisesta kohtelusta.

Korukvartsin tutkiminen tulee rajoittaa nimenomaisesti vain tutkimiseen eikä pienimmässäkään määrin kivien louhimiseen ja hyödyntämiseen.

Tutkimustoiminta ei saa aiheuttaa mitään muutoksia läheisen Natura-alueen luonnontilaan eikä vahingoittaa retkeilyä palvelevia rakenteita.

Hakijan vastine

Ilomantsin kunnan lausuntoon

Kohta 1: Kunnanhallitus toteaa, että kaivoslain 6 §:n mukaisia esteitä ei ole valtauksen myöntämiselle.

Kohta 2: Kivimantsi Oy on esittänyt alkuperäisessä valtaushakemuksessaan, että sillä on haetulla valtausalueella louhintatoimintaa, mikä ei ole ollut valtauksen saannin esteenä ennen eikä varmasti ole nytkään, joten lausunnon tämä kohta tulee tarpeettomana sivuuttaa.

Kohta 3: Koska Kivimantsi Oy:n valtaushakemus on saapunut ministeriöön jo 9.12.2005 ja siihen liittyen Kivimantsi Oy on jo aikaisemmin hakenut Ilomantsin kunnalta lausuntoa mahdollisista esteistä ja lausunnossa kunta ei ole esittänyt valtaukselle esteitä, niin kunnan antama lausunto kohdan 3 osalta tulee sivuuttaa tarpeettomana.

Mikäli lausunnon kohta 3 olisi valtauksen esteenä, se tulisi romuttamaan koko valtauslain, koska aina kiinnostuneita kilpailijoita löytyy ja tällöin alueen alkuperäinen löytäjä voitaisiin sivuuttaa.

Kaivoslaki ja valtausoikeus menee maa-aineslain edelle.

Kohta 4: Kivimantsi Oy on jo rajannut alueensa mahdollisimman pieneksi ja aivan ydinalueelle. Valtausalueen lähellä on tiedossamme muitakin alueita, jotka sisältävät valtauslain tarkoittamia kaivosmineraaleja ja jotka olemme itse aiemmin poistaneet valtaushakemusalueesta, vaikka niihin oli valtausvaraus.

Valtausajan tulee olla normaali 5 vuotta eikä sitä tule rajata sen vuoksi, että valtaus ei miellytä. Miellyttämiskysymys ei ole pätevä valtauksen este.

Kivimantsi Oy:n osakkailla on aikaisempaa kokemusta valtausalueitten tutkimuksista. Valtausaikaa ei tule määritellä Ilomantsin kunnan mielipiteen mukaan. Valtausalue ei edes sijaitse kunnan omistamalla alueella. Ilomantsin kunnan lausunnon kohta 4 on hylättävä asiaan kuulumattomana.

Metsähallituksen lausuntoon

Aloittaessamme kyseessä olevan kivialueen tutkimisen kesällä 2003, pyysimme Ilomantsin kunnan aiemmin teettämiä kivialuetutkimuksia sekä GTK:n tekemiä tutkimuksia alueelta. Kukaan ei ole esittänyt alueella olevan mitään varauksia tai muita vastaavia seikkoja. Alueelle olemme menneet aeromagnetisten karttojen perusteella joita saa GTK:n kirjastosta tilaamalla.

Aeromagneettiset kartat kertovat alueen kohonneesta magneettisuudesta. Vastaavien karttatietojen perusteella me Kivimantsi Oy:n osakkaat olemme löytäneet mm. vuolukivi - esiintymiä. Koidanvaaran alue ei tee poikkeusta. Se sisältää erilaisia tummia kivityyppejä, jotka ovat monesti erilaisten malmien isäntäkiviä. Koidanvaaran jakson läheisyyteen sijoittuu mm. esiintymä, joka sisältää vuolukivityypin kiveä.

Valtaushakemuksessa esitetyn alueen kaakkoiskulmalta on löytynyt mm. analysoimaton kivilohkare, joka sisältää mahdollisesti nikkeli-platinahippuja.

Metsähallitus samoin kuin muutkin tahot ovat käsittäksemme olleet jo vuosia tietoisia siitä, että alueelle on haettu kaivosvaltausta, koska asiaan liittyvät kuulutukset ovat olleet Ilomantsin kunnan ilmoitustaululla nähtävillä. Mikäli Metsähallitus valtaushakemuksesta tietoisena on antanut jollekin lupauksia tai tehnyt jotain sopimuksia, se on sopijapuolten välinen asia.

Tietojemme mukaan ainoastaan Kivimantsi Oy on yritys, joka on alueelle investoinut. Muita toimijoita ei alueella ole viime vuosina havaittu, näkyvistä investoinnista puhumattakaan.

Kaivoslaki sanoo selvästi, mitä oikeuksia ulkopuolisilla yrityksillä valtausalueella on.

Kaivoslaki ei tunne sanaa ” tasavertainen kohtelu” vaan ainoastaan valtaajan oikeudet. Muiden oikeudet toimia valtausalueella mahdollisesti mitätöisivät koko kaivoslain.

Vastineessa Korkeimmalle Hallinto- oikeudelle olemme kertoneet alueella esiintyvistä ilmenitistä (titaani), joka kuuluu kaivoslain piiriin, samoin kuin kalliossa oleva kvartsi, joten näiltä osin kaivoslain tarkoittama 2§ kaivoskivennäisten osalta täyttyy.

Valtausalue sijaitsee kokonaan rajavyöhykkeellä. Liikkuminen valtausalueella vaatii rajavyöhykeluvan. Retkeily ei ole peruste rajavyöhykeluvalle, joten minkäänlaista retkeilyä ei alueella ole rajavartijoitten partiointia lukuun ottamatta.

Natura-alueen osalta viittaamme siihen, mitä Pohjois-Karjalan ympäristökeskus on asiasta lausunut perusteluineen.

Metsähallituksen näkemystä siitä, että valtausaika tulisi olla 1 vuosi, pidämme täysin kohtuuttomana. Kohtuullinen aika on mielestämme 5 vuotta.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetty edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädettyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47-49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Rajavyöhykettä koskevat säännökset

Kaivoslain 71 §:n 1 momentin mukaan on laissa edellytettyä työtä suoritettaessa lisäksi noudatettava, mitä rajavartiolaitain (578/2005) nojalla säädetään ja mitä on sovittu Suomen ja Venäjän välisessä Rajajärjestyspöytäkirjassa.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa viisi (5) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaololle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12 §:n rajoite koskien valtausalueella louhittujen kaivoskivennäisten hyväksi käyttämistä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettua ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179.2 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan oikeussuojan kannalta keskeinen. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvää ja ohimenevää vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä ai-

heutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 § koskien ilmoitusta malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista.

5. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Ensimmäinen selvitys on toimitettava viimeistään vuoden kulluttua päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään lain 179.3 §:ssä tarkoitetun siirtymäsäännöksen myötä.

6. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaaineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

8. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain (1072/1993) 12 §:n nojalla valtaajan tulee huolehtia jätteen hyödyntämisestä tai käsittelyn järjestämisestä sekä noudattaa, mitä jätelain (1072/1993) 15 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain (1072/1993) 19 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty jättämästä ympäristöön roskaa, likaa tai käytöstä poistettua laitetta tai muuta esinettä siten, että voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä taikka niihin rinnastettavaa muuta vaaraa tai haittaa.

9. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12.2 § edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa, jonka mukaan valtaajan on luovuttuaan valtaukselta tai sen menetettyään viipymättä saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

10. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomaisen voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus ennen ryhtymistä lain 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpiin toimenpiteisiin. Tällä varmistetaan sen selvittäminen, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain (86/2000) 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

11. Valtaajan tulee sovittaa Natura 2000 -kohteiden läheisyydessä sijaitsevilla alueilla tutkimustoimenpiteensä siten, ettei valtausalueella tai sen ulkopuolella tehtävillä toimenpiteillä merkittävästi heikennetä Natura-valinnan perusteena olevia luonnonarvoja. Tutkimustoimenpiteet on rajattava siten kuin edellä kohdassa ”Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu” on todettu.

Valtaajan on ennen tutkimustoimenpiteiden aloittamista toimitettava yksityiskohtainen tutkimussuunnitelma ELY-keskukselle ja neuvoteltava suoritettavista tutkimustoimenpiteistä sen varmistamiseksi, ettei tutkimuksista aiheudu merkittävää heikennystä niille luonnonarvoille, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Perustelut: Ottaen huomioon ennalta varautumisen periaatteen, valtausoikeuden nojalla sallitut tutkimustoimenpiteet on rajattava ja niiden suorittamista on ohjattava Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla tai niiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla alueilla. Hakemuksessa esitetyn sekä saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella voidaan arvioida, etteivät suunnitellut tutkimukset todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-valinnan perusteena olevia luonnonarvoja eivätkä ne siten edellytä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamista.

ELY-keskuksen lausunnossa mainittujen seikkojen vuoksi valtaajalle on tarpeen antaa määräys tutkimussuunnitelman toimittamisesta sekä yhteydenpi-

dosta ELY-keskukseen, jotta ELY-keskus voi tarvittaessa puuttua tutkimustoimenpiteiden laatuun luonnonsuojelulain nojalla tai esittää kaivosviranomaiselle lupamääräysten tarkistamista.

12. Valtausalueella tapahtuva toiminta ei saa rikkoa Suomen ja Venäjän välillä sovittua Rajajärjestyssopimusta (SopS 32/1960). Toiminnassa on huomioitava myös rajavartiolaitain (578/2005) rajavyöhykettä koskevat säännökset. Näiden mukaisesti maa- ja kiviainesten ottaminen ja mineraalien etsiminen 20 m lähempänä rajaviivaa on luvanvaraista toimintaa mukaan lukien liikkuminen ja oleskelu rajavyöhykkeellä.

Perustelut: Ottaen huomioon Rajavartiolaitoksen esikunnan lausunnon, on määräystä pidettävä tarpeellisena.

13. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat velvoitteet, rajoukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- kaivoslain mukaan valtausoikeuden haltijalla on valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) oikeus kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin kaivoslain (503/1965) 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen sen mukaan kuin saman lain 4 luvussa säädetään. Valtausoikeudella ei ole vaikutusta maa-aineslain nojalla annettuihin lupiin.
- Ilomantsin kunta ei ole vastustanut valtauksen suorittamista, jolloin valtaukselle ei ole kaivoslain 6 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaista, alueiden käyttöön ja kaavoitukseen perustuvaa estettä. Päätöksen kohdassa "Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin" on otettu huomioon kunnan lausunnossa mainittu maa-aineslain mukainen toiminta.
- Metsähallituksen myöntämä rakennuskiven käyttöoikeus tai tutkimuslupa ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n mukainen valtauksen este.
- valtausoikeus ei rajoita kiinteistön omistajan oikeutta käyttää aluettaan.
- valtausoikeus ei ole este rakennuskiven hyödyntämiselle.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä. Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)

Kaivoslaki (621/2011)

Kaivosasetus (663/1965)

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Hallintolaki (434/2003)

Jätelaki (1072/1993)

Jätelaki (646/2011)

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

Kauppa- ja teollisuusministeriön maksullisista suoritteista annetun kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (499/2005)

Rajavartiolaki 578/2005

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määrään lukematta. Valitusaika päättyy **11.10.2012**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Kuopion hallinto-oikeus

käyntiosoite: Puijonkatu 29, 2 krs, 70100 Kuopio

postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

puhelin: 029 56 42500

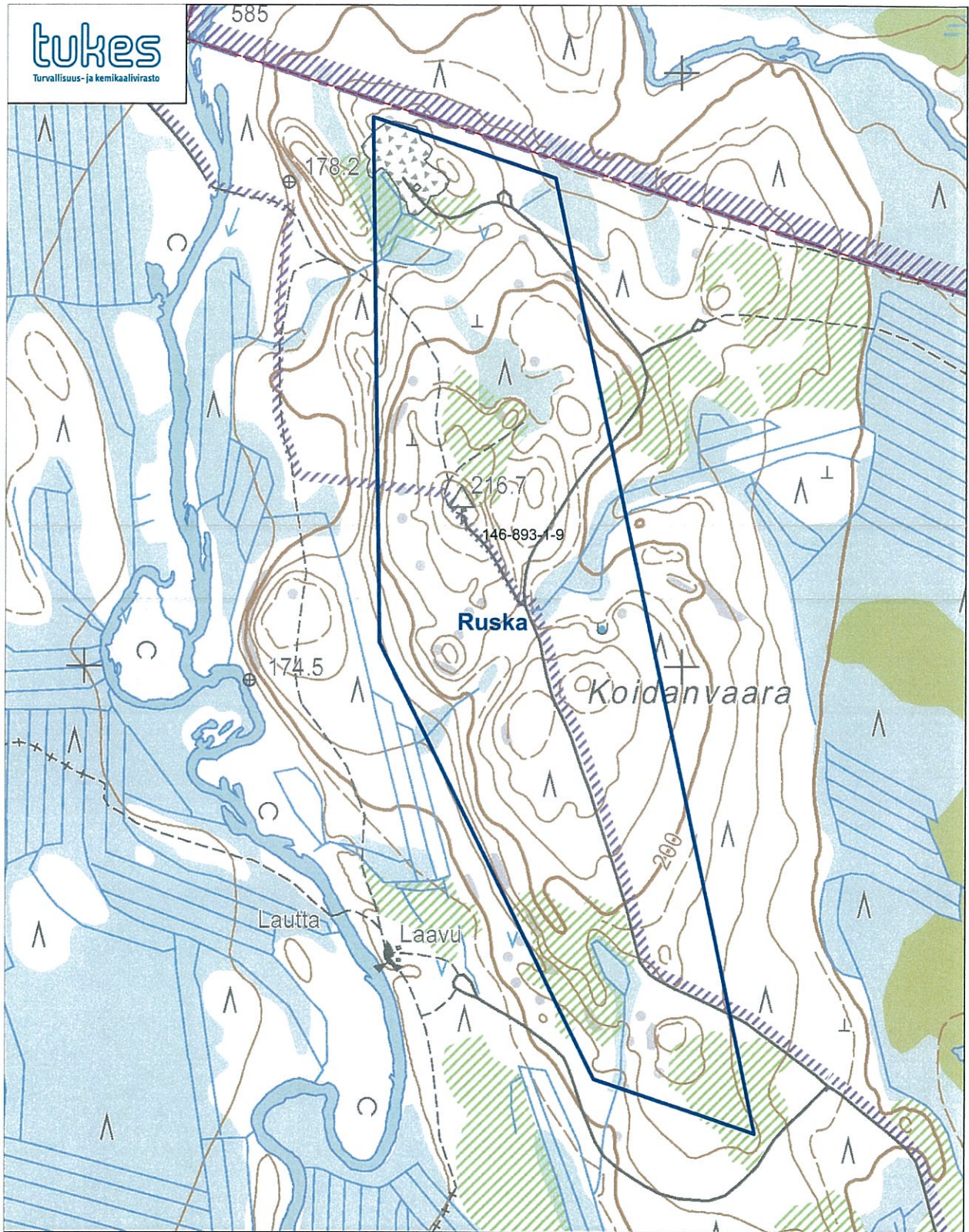
telekopio: 029 56 42501

sähköposti: kuopio.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Metsähallitus

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

Kivimantsi Oy
 Ruska
 Mittakaava: 1:8 000
 Maanmittauslaitos lupa nro 18/MML/12
 © Maanmittauslaitos